

Šaman Myšina 13. 6. 1933 – 24. 1. 2022
Posledné AHOJ!

Vážené smútočné zhromaždenie,

dovoľte mi, aby som sa rozlúčila so zosnulým v mene trampov. Prierez jeho životom od študentských čias doteraz Vám môžem vyrozprávať vďaka spoločným zážitkom, ale aj spomienkam jeho kamarátov z mladosti, ktorí mu dnes tiež prišli vzdať hold.

Ako mladý chlapec vyrastal v centre Bratislavy, kde sa stretával s rovesníkmi, ale aj staršími chlapcami. Medzi nimi boli trampí – tí, ktorí vyrážali v sobotu na obed po škole, či po práci do prírody, aby tam trávili voľný čas až do konca víkendu.

Ich oblečenie, výstroj, zážitky, spôsob prežívania vo voľnej prírode a sloboda mu učarovali. A tak s kamarátmi z ulice aj on založil osadu Orleans, prezývku mal Myšina.

Na čundroch sa postupne zoznámili s ďalšími bratislavskými trampami a osadami.

V mnohých z nich boli výborní muzikanti, ktorí hrávali pesničky na gitary či mandolíny. Po hrôzach 2. svetovej vojny sa medzi nimi veľkej popularite tešili Trampské spevácke preteky. A tie, ktoré sa konali v r. 1949 v Rači, mu navždy zmenili život. Vyhrala ich slávna osada Florida s vlastným textom na americkú pieseň *Ghost riders in the sky - Kde hasne dúhy jas*. Bol to vtedy svetový hit, populárny aj medzi trampami, poznali ho z vysielania rakúskych rozhlasových staníc. Úžasné podanie piesne zborom Floridy, ich hra na gitaru, ale najmä fenomenálny spevácky prednes rozpísaný do piatich hlasov urobil na 16 ročného chlapca obrovský dojem. Zároveň sa v Rači zoznámil s legendou českého trampingu – Bobom Hurikánom. Priateľské správanie sa váženého staršieho muža k začínajúcemu trampovi, povzbudenie k trampingu, osobné venovanie do zápisníka a očarenie hudbou urobili v ňom rozhodnutie: **„Takto chcem žiť a toto chcem robiť. Tomuto rozhodnutiu zostal verný celý život.“**

Bol samouk, ale rýchlo sa naučil dobre hrať na gitaru. Spriatelil sa trampami – chlapcami z okolia YMCA, najmä s osadou Town, ale aj mladšími osadami Yukon či Rivada. To, že je dobrý gitarista, sa vedelo aj na štátnom gymnáziu, kde študoval. Vedenie ho požiadalo zahrať a zaspievať v školskom rozhlase pieseň na konci roka. Netušili, že zaspieva trampskú pesničku *Už stichli mé pistole*, z čoho bol veľký poprask – veď to bolo v 50. rokoch minulého storočia!

Napokon zmaturoval a neskôr vyštudoval za chemického inžiniera.

Vstúpil do známej trampskej osady Manila, s ktorou zažil krásne obdobie vandrov v Malých Karpatoch, v Slovenskom raji, v Tatrách, na Morave i v Čechách.

Ako muzikant sa stále zdokonaľoval až tak, že ho angažoval do svojho slávneho orchestra Siloš Pohanka. Hral na tenor bendžo a sólovú gitaru. Mladý, vysoký, štíhly, s tmavými, hustými vlnitými vlasmi bol ozdobou tohto zoskupenia.

Orchester vystupoval na mnohých známych pódiiach i v rozhlase, hrávali mládeži do tanca. Medzi trampami osada Manila aj jeho zásluhou vyhrala ceny na mnohých speváckych súťažiach a pomáhal aj iným.

Načriem do spomienok Zola z Manily a Kida z osady Athabaska:

Šerif Cassidy navrhol, či by sme v zložení: Myšina, Cassy, Jerry, Johny a Zolo nezaspievali na výročnom potlachu osady Granada, ktorý sa uskutoční v októbri 1964 na Pánovej lúke. Času veľa nezostávalo. Myšina prisľúbil rozpis s podmienkou, že toto nebude prvý a posledný nácvik. Stretli sme sa ešte niekoľkokrát, Myšina to s nami nadrel. Nadišla sobota a on nažeravil starú Volgu, pozbieral nás a odviezol do Rače. Na potlachu nás Cassy prihlásil do súťaže v zborovom speve, ktorý posudzovala porota. Keď prišiel rad na Manilu, Myšina udal tón a náš výstup sme zahájili piesňou „Gerida Juanita“ rozpísanou do štvorhlasu. Náš nástup bol tak prekvapivý, že okolo ohniska zmlkli všetci poslucháči. Potom nasledovala druhá pieseň. „Jel cowboy“ v takom istom podaní. Po ukončení prednesu zaznelo mohutné „umí“, mnohí účastníci sa vyjadrili, že po našom nástupe im nabešli zimomriavky. Lepšiu odozvu sme ani neočakávali. Keď nastalo vyhlásenie víťazov, Cassy prevzal cenu za prvé miesto v zborovom speve.

O pár rokov neskôr na výročný oheň podobne pripravil chlapcov z osady Athabaska. Speváci analfabeti, ako sa sami nazvali, pod jeho vedením a tvrdou drinou pri skúškach s krásnym 4-hlasom získali druhé miesto.

***

Prišlo obdobie založenia si rodiny, stavba domu v Karlovej Vsi, aj chaty na Košarisku nad Borinkou. Nebolo toľko času na tramping a ako muzikant so školou z džezového orchestra si nemal ani veľmi s kým zahrať.

Ako to už býva najmä u mužov, po 50-tke prehodnocujú svoj život. Myšinu opäť začal viac vábiť tramping, príroda, prežitie v nej vo voľnom čase. A tak v r. 1984 spolu s trampskými kamarátmi z mladosti od YMCA Frátrom, Kidom a Sašom zakladá osadu Starci.

Nastávajú dni a víkendy strávené v krásnej prírode Malých Karpát, nájdenie si vlastného fleku – miesta na táborenie, nazvanom Húština, spriatelenie sa s trampskými osadami. Najmä s osadou Ohio, ktorej sa stali čestnými členmi a prežili veľa spoločných chvíľ na ich malebnej chate neďaleko Húštiny. Časté boli návštevy aj na osadách Niagara, Túlavý Mustang, Granada, Utah. Bol všade vítaný, s gitarou vždy urobil dobrú zábavu.

Známy bol jeho rituál vyzývania *Karpatského ducha* prilievaním červeného vína, whisky či vlastnej drienkovice do slávnostného ohňa s prosbou o držanie ochrannej ruky nad trampami. Veľkú podporu mal zo strany svojej manželky Ľudky – ženy do koča aj do voza. Ku láske k prírode a hudbe viedol aj svoje štyri deti.

Neskôr ako penzista pravidelne so Starcami či sám vyrážal pešo z domu do Malých Karpát a chodieval aj na mesačné stretnutia Tramp klubu Bratislava.

Tam sme ho aj s Pedrom prvýkrát videli. K o 30 rokov staršiemu trampovi sme spočiatku mali úctivý odstup. Všetko sa to zmenilo v r. 2010. V rámci tréningu na maratón sme behávali hore dole Karpátmi. Počas jedného z behov na lesnom chodníku Kačín - Malý Slavín vidíme oproti nám kráčať vysokú, štíhlu postavu. Šatka poskladaná do čelenky uviazaná okolo hlavy, turistické paličky, rezký krok. Dali sme sa do reči a hneď sme zistili, že sme na rovnakej vlnovej dĺžke. Krátko nato robil šerif Typši potlach – väčšie stretnutie trampov pri príležitosti výročia svojej osady Askalona a osady Utah, kde sa potlach konal. Prišli sme tam aj my a večer pri ohni, keď Myšina začal hrať, Pedro sa k nemu pridal na gitaru aj v náročnejších melódiách.

Pri tom ohni sa Myšina a Pedro „našli“. Na údiv prítomných zostal s ním hrať a odchádzal až nadránom. Začali sa navzájom obohacovať – Pedro ho učil ryvolovky a trampský swing, on zas Pedra džezové štandardy. Odvtedy sa stal pravidelným účastníkom stretnutí a hraní kapely Pekaringo na ich domovskej osade Pohoda a v Lesanke na Kačine. Spolu aj s rodinou – Ľudkou, dcérou Katkou a zaťom Maťom, ktorých som pre ich súdržnosť na zimných, či letných stretnutiach nazvala „Šamanovou svorkou“.

Ako chemický inžinier vyrábal pre posilnenie organizmu adaptogén – kvapky pod názvom Elixír 21. Zásoboval nimi aj Pohodákov. Kvôli tomuto zvyku, ako aj tradícii uctievania Karpatského ducha mu Pedro vymyslel prezývku Šaman. Myšinovi sa veľmi zapáčila a odvtedy bol pre nás **ŠAMAN MYŠINA**. K jeho 80-tke mu Pedro zložil pesničku „*Karpaty*“. Vyjadruje v nej vzťah k Malým Karpatom a k Húštine v nich ukrytej.

Návrat k džezovej hudbe, v ktorý už ani nedúfal, nastal, keď sa na jednom z potlachov na osade Pohoda stretol s partiou o generáciu až dve mladších, vynikajúcich muzikantov z trampských osád z okolia Brna. Brňáci sú odchovaní Gustávom Bromom, ale najmä trampskými pesničkármi Rolfom Staněkom a Jožkom Jégrom. Keď pri ohni zahrli starý hit *Twilight*, prekvapený Šaman v tejto partii, s ktorou potom vydržal hodiny hrávať, našiel opäť svoju mladosť.

V 80-tke zažil ešte jednu významnú udalosť. Napriek vzdelaniu, dlhoročnej výrobnjej, výskumnej, publikačnej a marketingovej praxi a množstvu prekladov odbornej literatúry, si na základe nových predpisov EÚ musel urobiť štátnicu z angličtiny. Zvládol ju a ako nám povedal, jeho hlavným problémom neboli skúšky, ale fakt, že ich robil s o viac ako pol storočia mladšími spolužiakmi.

Šamanovi v tomto bohatom živote nezabránila ani operácia srdca. To, čo mu zmenilo život sa stalo v lete 2017. Mozgová príhoda, ochrnutie časti tela mu všetko otočili o 180 stupňov. Aj tak sa nevzdával. S pomocou rodiny absolvoval rehabilitácie, cvičenia, žiaľ hra na gitaru a samostatné výlety do prírody sa stali minulosťou. Určite ho to trápilo a boli aj ťažké chvíle, ale nedával to pri našich stretnutiach najavo. Snažil sa byť optimistický a veselý, dal sa nahovoriť na hranie na gitaru aj keď sme mu ju museli pridržať. Za pomoci rodiny sa zúčastňoval krátkych výletov do lesa, stretnutí a hraní s Pekaringom na Pohode, u Mark Twaina, či v Tramp clube. Kedykoľvek sme ho navštívili, mal rozčítané hrubé odborné knihy, aj beletriu v angličtine a nemčine. Mali sme spoločné plány: chcela som s ním postupne spisovať jeho spomienky na tramping v časoch jeho mladosti. Plánovali sme spoločnú návštevu u neho s jeho kamarátmi z tých čias. Tešil sa, že si vypočuje hranie na jar v karloveskej zátokke. Veril, že si ešte zahrá s Brňákmi na Pohode.

21. januára sa všetky nádeje skončili. Prišla druhá mozgová príhoda a o tri dni neskôr milosrdné vyslobodenie z kómy – snáď aj zásluhou Karpatského ducha.

Na záver použijem slová, ktoré nám napísal v januári pred šiestimi rokmi: *Ako človek obdarený (alebo prekliaty) emocionálnou povahou, ktorá chvalabohu nevylučuje sebekritičnosť, skutočne som po stretávaní sa s Vami omladol. Trampci ako Vy, sa po čase stanú na staré kolená práve tak šamanmi, ako ja – Vy ste ma prví takto nazvali. Pritom ide len o to, že odovzdávam spomienky a vedomosti tým, ktorí to budú môcť využiť. Ako trampci, milovníci prírody sme motivovaní do smrti mať chuť do života! A muzika je pomôckou sprostredkovania takéhoto medzigeneračného odovzdávania...*

Predvčerom som bola na Pohode, mieste, kam si tak rád chodieval. Priniesla som Ti odtiaľ vetvičku z drienky, aby Ťa sprevádzala na poslednej ceste ... za 2 dni rozkvitla.

ŠAMAN, ďakujem, že som Ťa mohla spoznať.

V mene všetkých trampov Ti posielam naše POSLEDNÉ AHOJ!

Nech Ťa zastihne tam, kde teraz už určite sedíš pri ohni a hráš na gitaru okolosediacim kamarátom, ktorí sa Ťa konečne dočkali.

ČESŤ TVOJEJ PAMIATKE!

Andrea Benčová - Andy Bábovka,

T.O. Pohoda Karlova Ves, Bratislava, 4. február 2022